

RAF in audio en video

[Achtergrond](#) - 28 februari 2022 - Auteur: Tim de Boer

Bijna dertig jaar was de linkse terreurbeweging Rote Armee Fraktion actief. De extreem gewelddadige acties van de RAF en het repressieve antwoord van de staat daarop, maakten veel los in Duitsland aan het einde van de jaren zestig. Dat deze geschiedenis nog steeds fascineert is te merken aan de vele, documentaires, podcasts en andere producties die zijn verschenen over de groep die zich eerst Baader-Meinhof-Gruppe en later RAF noemde. Een kleine selectie.

Al wat ouder, uit 2008, is de film [Der Baader-Meinhof Komplex](#), een waarheidsgetrouw portret van de eerste en tweede generatie van de RAF. De film is gebaseerd op het gelijknamige boek van journalist Stefan Aust. Aust was een collega van Ulrike Meinhof bij het linkse blad Konkret. Der Baader-Meinhof Komplex was destijds een van de duurste Duitse producties ooit en werd genomineerd voor onder meer een Oscar, een Golden Globe en een BAFTA Award. De film begint in 1967 met de demonstratie tegen de komst van de Shah van Iran naar Duitsland. Vervolgens volgt de film chronologisch alle grote acties in de tien jaar die volgden, waaronder het Mei-offensief, de arrestaties van de kopstukken van de eerste generatie, de Stammheim-nacht en de Duitse Herfst. [Duitslandweb sprak in 2008 met Stefan Aust](#).

Netflix lanceerde in 2020 de serie [Rohwedder - Einigkeit und Mord und Freiheit](#), in het Engels verschenen als A Perfect Crime. In deze documentaireserie staat de moord op Treuhand-baas Detlev Karsten Rohwedder centraal. Rohwedder stond na de val van de Muur in 1989 aan het hoofd van de Treuhandanstalt. Dat agentschap had de onmogelijke taak de Oost-Duitse staatsbedrijven te privatiseren en te verkopen. In april 1991 werd Rohwedder doodgeschoten. De RAF eiste de moord op, maar het is nooit helemaal vast komen te staan of de RAF ook daadwerkelijk verantwoordelijk was. De documentaireserie onderzoekt verschillende scenario's. Aan het woord komen onder meer recherche- en veiligheidsmedewerkers die bij het moordonderzoek betrokken waren, oud-RAF-leden en voormalige Stasi-medewerkers. Wie Rohwedder vermoord heeft, blijft een raadsel. Maar de serie laat duidelijk zien hoe groot de haat was tegen de Treuhand. [Lees hier meer over de Treuhandanstalt](#).

De RAF is ook in Nederland actief geweest. Wat de terreurorganisatie hier deed en

hoe Nederland daarop reageerde, staat centraal in een aflevering van het geschiedenisprogramma *Andere Tijden*, [die online beschikbaar is](#). De aflevering *De RAF in Nederland* werd opgenomen in 2005, toen Nederland in de ban was van het islamitisch terrorisme van Al-Qaeda en de Hofstadgroep. In die tijd werden draconische maatregelen aangekondigd om terrorisme tegen te gaan. In de aflevering laat *Andere Tijden* zien dat dit in de jaren zeventig heel anders was. In 1977 vlucht RAF-lid Knut Folkert na een overval op een Duitse wapenfabriek naar Utrecht. Wanneer de Nederlandse politie hem aanhoudt schiet hij een agent dood. Opvallend is dat de Nederlandse justitie hem niet voor terrorisme vervolgt, maar als een 'gewone' misdadiger behandelt. Over de RAF in Nederland heeft Jacco Pekelder in 2007 een boek geschreven: [Sympathie voor de RAF](#).

In de podcast [Im Untergrund](#) gaat journaliste Patrizia Schlosser met haar vader op zoek naar drie RAF-leden die nog altijd ondergedoken zijn: Daniela Klette, Burkhard Garweg en Ernst-Volker Staub. Zij traden eind jaren tachtig toe tot de terreurorganisatie toe en behoorden tot de derde generatie van de RAF. Na de val van de Muur verdwenen zij van de aardbodem. Schlossers vader was politiemann in München en werd in de jaren zeventig door leden van de RAF neergeschoten. Hij overleefde de aanslag. Toen Schlosser in 2015 hoorde dat de politie bij een roofoverval op een Nedersaksische supermarkt [DNA-sporen van de drie verdwenen RAF-leden had gevonden](#), besloot ze naar hen op zoek te gaan, samen met haar vader. De podcast is in 2018 bekroond met de Duitse radioprijs. In 2019 verscheen een boek getiteld [Im Untergrund: Der Arsch von Franz Josef Strauß, die RAF, mein Vater und ich](#), gebaseerd op de podcast. De eerste aflevering is te luisteren via *Der Spiegel*, de andere afleveringen alleen via de betaalde dienst Audible.

De afgelopen jaren zijn meerdere kleinere podcasts verschenen over de Rote Armee Fraktion. De Hessische Rundfunk maakte in de zomer van 2021 een [tweedelige serie over de geschiedenis van de RAF](#). In de podcasts zijn originele geluidsopnamen te horen en komen ooggetuigen en experts aan het woord. Dagblad *Die Welt* maakte een [podcast over Gudrun Ensslin](#) in de serie *Attentäter, anslagplegers*. De podcast schetst in twee delen van elk 45 minuten een portret van Ensslin, vriendin van Andreas Baader en kopstuk van de eerste generatie van de RAF. Ook bij deze podcast zijn originele opnamen van *Welt*-reportages uit die tijd te horen.

De zender Deutschlandfunk publiceerde in 2020 [twee radiodocumentaires](#) die voor het eerst in de jaren zeventig waren uitgezonden. De eerste documentaire verscheen voor het eerst op 14 oktober 1975 en is getiteld *Vom Schreibtisch zum Täter* en behandelt de vroege jaren van de RAF en het linkse gedachtegoed

waaruit de beweging voortkwam. De tweede documentaire is getiteld Selbstmord in Stammheim en verscheen voor het eerst op 20 oktober 1977 aan het einde van de Duitse Herfst. Dit was een periode waarin de tweede generatie van de RAF veel aanslagen pleegde. Nadat een uitbraakpoging mislukte, pleegden Andreas Baader, Gudrun Ensslin en Jan-Carl Raspe op 18 oktober zelfmoord in de Stammheim-gevangenis.

Het Lebendiges Museum Online (LeMO), een gezamenlijke website van verschillende grote Duitse musea, heeft een [themapagina over de Rote Armee Fraktion](#). Op deze interactieve pagina kun je lezen over de geschiedenis van de RAF, haar leden en slachtoffers. Ook de Bundeszentrale für Politische Bildung heeft een [uitgebreide themapagina](#) over de organisatie.

Dit is een artikel gedownload via [duitslandinstituut.nl](https://www.duitslandinstituut.nl).

Artikel: <https://www.duitslandinstituut.nl/artikel/48850/raf-in-audio-en-video>